

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

## ॥ ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರಬೋಧಿತಾಯಾ ಭರ್ತ್ಸಿತಾಯಾಶ್ಚ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಅಕ್ಷೋಭಃ

ತತೋ ನಿಧೂಯ ಸಹಸಾ ಶಿರೋ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ಚಾಸಕೃತ್ |  
ಪಾಣಿಂ ಪಾಣೌ ವಿನಿಷ್ಟಿಷ್ಯ ದಂತಾನ್ ಕಟಕಟಾಯ್ಯ ಚ || 2.35.1 ||

ಲೋಚನೇ ಕೋಪಸಂರಕ್ತೇ ವರ್ಣಂ ಪೂರ್ವೋಚಿತಂ ಜಹತ್ |  
ಕೋಪಾಭಿಭೂತಃ ಸಹಸಾ ಸಂತಾಪಮಶುಭಂ ಗತಃ || 2.35.2 ||

ಮನಃ ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ಸೂತೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ |  
ಕಂಪಯನ್ನಿವ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಹೃದಯಂ ವಾಕ್ಯರೈಃ ಶಿತ್ಯೈಃ || 2.35.3 ||

ವಾಕ್ಯವಜ್ರೈರನುಪಮೈರ್ನಿರ್ಭಿಂದನ್ನಿವ ಚಾಶುಭೈಃ |  
ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಸರ್ವಮರ್ಮಾಣಿ ಸುಮಂತ್ರಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 2.35.4 ||

ಯಸ್ಯಾಸ್ತವ ಪತಿಸ್ತುಕ್ತೋ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸ್ವಯಂ |  
ಭರ್ತಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಸ್ಥಾವರಸ್ಯ ಚರಸ್ಯ ಚ || 2.35.5 ||

ನಹ್ಯಕಾರ್ಯತಮಂ ಕಿಂಚಿತ್ತವ ದೇವೀಹ ವಿದ್ಯತೇ |  
ಪತಿಘ್ನೋ ತ್ವಾಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ಕುಲಘ್ನೀಮಪಿ ಚಾಂತತಃ || 2.35.6 ||

ಯನ್ಮಹೇಂದ್ರಮಿವಾಜಯ್ಯಂ ದುಷ್ಟಕಂಪ್ಯಮಿವಾಚಲಂ |  
ಮಹೋದಧಿಮಿವಾಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಸಂತಾಪಯಸಿ ಕರ್ಮಭಿಃ || 2.35.7 ||

ಮಾವಮಂಸ್ಥಾ ದಶರಥಂ ಭರ್ತಾರಂ ವರದಂ ಪತಿಂ |  
ಭರ್ತುರಿಚ್ಛಾ ಹಿ ನಾರೀಣಾಂ ಪುತ್ರಕೋಟ್ಯಾ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ || 2.35.8 ||

ಯಥಾವಯೋ ಹಿ ರಾಜ್ಯಾನಿ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ನೃಪಕ್ಷಯೇ |  
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಾಥೇಽಸ್ಮಿಂಸ್ತಂ ಲೋಪಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ || 2.35.9 ||

ರಾಜಾ ಭವತು ತೇ ಪುತ್ರೋ ಭರತಃ ಶಾಸ್ತು ಮೇದಿನೀಂ |  
ವಯಂ ತತ್ರ ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ಯತ್ರ ರಾಮೋ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 2.35.10 ||

ನ ಚ ತೇ ವಿಷಯೇ ಕಶ್ಚಿದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಸ್ತುಮರ್ಹತಿ |  
ತಾದೃಶಂ ತ್ವಮಮರ್ಯಾದಮದ್ಯ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯಸಿ || 2.35.11 ||

ನೂನಂ ಸರ್ವೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಾರ್ಗಂ ರಾಮನಿಷೇವಿತಂ |  
ತ್ಯಕ್ತಾ ಯಾ ಬಾಂಧವೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಾಧುಭಿಃ ಸದಾ || 2.35.12 ||

ಕಾ ಪ್ರೀತೀ ರಾಜ್ಯಲಾಭೇನ ತವ ದೇವಿ ಭವಿಷ್ಯತಿ |  
ತಾದೃಶಂ ತ್ವಮಮರ್ಯಾದಂ ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ ಚಿಕೀರ್ಷಸಿ || 2.35.13 ||

ಆಶ್ಚರ್ಯಮಿವ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯಸ್ಯಾಸ್ತೇ ವೃತ್ತಮೀದೃಶಂ |  
ಆಚರಂತ್ಯಾ ನ ವಿದೃತಾ ಸದ್ಯೋ ಭವತಿ ಮೇದಿನೀ || 2.35.14 ||

ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಸೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾ ಜ್ವಲಂತೋ ಭೀಮದರ್ಶನಾಃ |  
ಧಿಗ್ವಾಗ್ಧಂಡಾ ನ ಹಿಂಸಂತಿ ರಾಮಪ್ರವ್ರಾಜನೇ ಸ್ಥಿತಾಂ || 2.35.15 ||

ಆಮ್ರಂ ಛಿತ್ತ್ವಾ ಕುಠಾರೇಣ ನಿಂಬಂ ಪರಿಚರೇತ್ ತು ಕಃ |  
ಯಶ್ಚೈನಂ ಪಯಸಾ ಸಿಂಚೇನ್ನೈವಾಸ್ಯ ಮಧುರೋ ಭವೇತ್ || 2.35.16 ||

ಆಭಿಜಾತ್ಯಂ ಹಿ ತೇ ಮನ್ಯೇ ಯಥಾ ಮಾತುಸ್ತಥೈವ ಚ |  
ನ ಹಿ ನಿಂಬಾತ್ ಸ್ರವೇತ್ ಕ್ಷೌದ್ರಂ ಲೋಕೇ ನಿಗದಿತಂ ವಚಃ || 2.35.17 ||

ತವ ಮಾತುರಸದ್ಗ್ರಾಹಂ ವಿದ್ಮ ಪೂರ್ವಂ ಯಥಾ ಶ್ರುತಂ |  
ಪಿತುಸ್ತೇ ವರದಃ ಕಶ್ಚಿದ್ ದದೌ ವರಮನುತ್ತಮಂ || 2.35.18 ||

ಸರ್ವಭೂತರುತಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಂಜಜ್ಞೇ ವಸುಧಾಧಿಪಃ |  
ತೇನ ತೀರ್ಯಗ್ಗತಾನಾಂ ಚ ಭೂತಾನಾಂ ವಿದಿತಂ ವಚಃ || 2.35.19 ||

ತತೋ ಜ್ಯಂಭಸ್ಯ ಶಯನೇ ವಿರುತಾದ್ ಭೂರಿವರ್ಚಸಃ |  
ಪಿತುಸ್ತೇ ವಿದಿತೋ ಭಾವಃ ಸ ತತ್ರ ಬಹುಧಾಹಸತ್ || 2.35.20 ||

ತತ್ರ ತೇ ಜನನೀ ಕ್ರುದ್ಧಾ ಮೃತ್ಯುಪಾಶಮಭೀಪ್ಸತೀ |  
ಹಾಸಂ ತೇ ನೃಪತೇ ಸೌಮ್ಯ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಮೀತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 2.35.21 ||

ನೃಪಶ್ಲೋವಾಚ ತಾಂ ದೇವೀಂ ಹಾಸಂ ಶಂಸಾಮಿ ತೇ ಯದಿ |  
ತತೋ ಮೇ ಮರಣಂ ಸದ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 2.35.22 ||

ಮಾತಾ ತೇ ಪಿತರಂ ದೇವಿ ಪುನಃ ಕೇಕಯಮಬ್ರವೀತ್ |  
ಶಂಸ ಮೇ ಜೀವ ವಾ ಮಾ ವಾ ನ ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಹಸಿಷ್ಯಸಿ || 2.35.23 ||

ಪ್ರಿಯಯಾ ಚ ತಥೋಕ್ತಃ ಸ ಕೇಕಯಃ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ |  
ತಸ್ಮೈ ತಂ ವರದಾಯಾರ್ಥಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ತತ್ತ್ವತಃ || 2.35.24 ||

ತತಃ ಸ ವರದಃ ಸಾಧೂ ರಾಜಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ |  
ಮ್ರಿಯತಾಂ ಧ್ವಂಸತಾಂ ವೇಯಂ ಮಾ ಶಂಸೀಸ್ತ್ವಂ ಮಹೀಪತೇ || 2.35.25 ||

ಸ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಸನ್ನಮನಸೋ ನೃಪಃ |  
ಮಾತರಂ ತೇ ನಿರಸ್ಯಾಶು ವಿಜಹಾರ ಕುಬೇರವತ್ || 2.35.26 ||

ತಥಾ ತ್ವಮಪಿ ರಾಜಾನಂ ದುರ್ಜನಾಚರಿತೇ ಪಥಿ |  
ಅಸದ್ಭಾಹಮಿಮಂ ಮೋಹಾತ್ ಕುರುಷೇ ಪಾಪದರ್ಶಿನೀ || 2.35.27 ||

ಸತ್ಯಶ್ಚಾತ್ರ ಪ್ರವಾದೋಽಯಂ ಲೌಕಿಕಃ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ |  
ಪಿತೃನ್ ಸಮನುಜಾಯಂತೇ ನರಾ ಮಾತರಮಂಗನಾಃ || 2.35.28 ||

ನೈವಂ ಭವ ಗೃಹಾಣೇದಂ ಯದಾಹ ವಸುಧಾಧಿಪಃ |  
ಭರ್ತುರಿಚ್ಛಾಮುಪಾಸ್ತೇಹ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಗತಿರ್ಭವ || 2.35.29 ||

ಮಾ ತ್ವಂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತಾ ಪಾಪೈರ್ದೇವರಾಜಸಮಪ್ರಭಂ |  
ಭರ್ತಾರಂ ಲೋಕಭರ್ತಾರಮಸದ್ಧರ್ಮಮುಪಾದಧ || 2.35.30 ||

ನಹಿ ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ತವಾನಘಃ |  
ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ದೇವಿ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ || 2.35.31 ||

ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ವದಾನ್ಯಃ ಕರ್ಮಣ್ಯಃ ಸ್ವಧರ್ಮಸ್ಯಾಪಿ ರಕ್ಷಿತಾ |  
ರಕ್ಷಿತಾ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ಬಲೀ ರಾಮೋಽಭಿಷಿಚ್ಯತಾಂ || 2.35.32 ||

ಪರಿವಾದೋ ಹಿ ತೇ ದೇವಿ ಮಹಾನ್ ಲೋಕೇ ಚರಿಷ್ಯತಿ |  
ಯದಿ ರಾಮೋ ವನಂ ಯಾತಿ ವಿಹಾಯ ಪಿತರಂ ನೃಪಂ || 2.35.33 ||

ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ರಾಘವಃ ಪಾತು ಭವ ತ್ವಂ ವಿಗತಜ್ವರಾ |  
ನಹಿ ತೇ ರಾಘವಾದನ್ಯಃ ಕ್ಷಮಃ ಪುರವರೇ ವಸನ್ || 2.35.34 ||

ರಾಮೇ ಹಿ ಯೌವರಾಜ್ಯಸ್ಥೇ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ವನಂ |  
ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತಿ ಮಹೇಷ್ಟಾಸಃ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಮನುಸ್ಮರನ್ || 2.35.35 ||

ಇತಿ ಸಾಂತ್ವೈಶ್ಚ ತೀಕ್ಷ್ಣೈಶ್ಚ ಕೈಕೇಯೀಂ ರಾಜಸಂಸದಿ |  
ಭೂಯಃ ಸಂಕ್ಷೋಭಯಾಮಾಸ ಸುಮಂತ್ರಸ್ತು ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 2.35.36 ||

ನೈವ ಸಾ ಕ್ಷುಭ್ಯತೇ ದೇವೀ ನ ಚ ಸ್ಮ ಪರಿದೂಯತೇ |  
ನ ಚಾಸ್ಯಾ ಮುಖವರ್ಣಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ವಿಕ್ರಿಯಾ ತದಾ || 2.35.37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ  
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||